

Hayri BALTA

1932 yılında Gaziantep'te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayıp yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep'in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep'e yakın İbrahimli köyündeki üzüm bağlarında geçirdi.

1945 yılında Gaziantep lisesi Ortaokul 1. Sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında öğretmeni: "Gömleğin kirli, git değiştir gel!" deyince, çok da istediği halde, utancından, bir daha okula dönemedi. Okula gitmemesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamama eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle, kitapları okuyarak gidermeye çalıştı. Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik ve dokumacılık (Kilimcilik) yaparak sağlamaya çalıştı. Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman hakemlik kursuna gitti ve bitirdi. Stajyer olarak yönettiği ilk maçta kendisine taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılırken hakemlikten vazgeçti ve diploma almaya gitmedi.

25 yaşında Gaziantep'li insan-ı kâmil, tasavvufçu ve musikisinaş Dr. Emin Kılıç Kale'den: Ahlak, yaşam ve tasavvuf dersleri yanında müzik dersleri aldı. O toplulukta kimi zaman tef çaldı ve kimi zaman da Nay (Ney) üfledi.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı. Yargılama sonunda "Hayri Balta, Atatürkçü ve aydın bir kimse!" (Gaziantep Sorgu Hakimliği. E. 962. K. 127/16) diye karar verildi. Böylece Türkiye'de mahkeme kararı ile "Atatürkçü ve Aydın" unvanını alan tek kişi oldu, ama polis peşini bırakmadı...

33 yaşına değin ilkokul mezunu olarak yaşadı. 1965 yılında, 33 yaşında iken, Gaziantep Lisesi Akşam Ortaokuluna başladı. 1969 yılında dört yıllık olan bu okulu sınıf ve okul birincisi olarak bitirdi. Ne var ki aklanarak "Atatürkçü ve Aydın" kararını almasına karşın; yerel polisin baskısı nedeniyle 10'a yakın işyerinden kovuldu. 10'a yakın ev değiştirmek zorunda kaldı ve en sonunda da 11 Mart 1971'de Ankara'ya göçtü. Gaziantep'ten ayrıldıktan bir gün sonra ordu yönetime el koydu. Böylece 12 Mart'ın hışmından kurtulmuş oldu. Eğer o tarihte Gaziantep'te olsaydı başına gelecek vardı.

Ankara'ya gelir gelmez Anafartalar Akşam Lisesi 1. sınıfına kaydını yaptırdı ve Genel-İş Sendikası Genel Merkezi Hukuk Bürosunda yazman, bir süre sonra da muhasebe bölümünde muhasebe memuru ve daktilo olarak çalıştıktan sonra muhasebe şefliğine yükseldi ve bu sırada hem çalıştı hem de Ankara Anafartalar Akşam lisesinde 4 yıl okuduktan sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Akşam Türkçe Bölümüne kaydını yaptırarak okula gidip gelmeye başladı.

15 gün sonra yaşının geçmiş olduğu gerekçesiyle okuldan kaydı silindi. Bunun üzerine yılmadı bir yıl da üniversite sınavlarına çalıştıktan sonra 1974'te Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine girmeyi başardı Hukuk Fakültesi öğrencisi iken ölüm döşeğindeki babaannesini görmek için gittiği Gaziantep'te, gece yarısı evinin önünde, faşistlerce kurşunlandı (27. Mart. 1977). Önden ve soldan giren kurşun akciğerinin üst lobunu delerek kürek kemiğinden çıktı. 15 gün ağzından kan geldikten sonra "hayatî tehlikeyi" atlatarak yeniden yaşama döndü. Hâlâ zaman zaman kurşun yarasının acısını hissediyor ve yakın mesafeden ateş edilen tabanca sesi ile uykudan uyanıyor.

1974'te girdiği Hukuk Fakültesini 1979'de bitirdi ve bir yıl da staj yaptıktan sonra 1981 yılında, 49 yaşında, avukatlığa başladı. Avukatlık yaptığı sırada Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucu üyeleri arasında, kurucu yönetim kurulunda ve seçimle gelen ilk iki Yönetim Kurulunda Genel Sekreter yardımcısı olarak görevli iken 11. Mart. 1991 tarihinde ağır bir kalp krizi geçirerek kalbinin % 70'i çalışmaz bir duruma geldiğinden, doktorların yasaklaması üzerine, avukatlığı bıraktı ve ADD deki görevinden de ayrılmak zorunda kaldı.

Emeğinden başka geliri olmadığı için Avukatlığa başlayınca eşi ve dört kızı ile (Elçin, Gülçin, Elgin, Yener) ile geçim zorluğu çekti. Ankara'da iki kızı, ailesi ile birlikte, odunsuz, kömürsüz, sobasız geçirdi. 65 yaşına kadar yoksul olarak yaşadığından sonra babaannesinden kendisine 1 trilyon değerinde taşınmaz kaldı. Bu mirastan 20 milyarını aldı; kalanını, dört kızına bağışladı. Sağlığında çocuklarının ev bark sahibi olduklarını görmekten mutlu oldu. Şu an dört kızından 6 torun sahibi olup torunlarından biri Bilkent'te Siyaset Bilimi fakültesini bitirdikten sonra doktora yapmak üzere burslu olarak Amerika'ya gitti. Bir tanesi de İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesinde okumaktadır. Şu an üç torunu lisede en küçüğü ise ilkokulda okumaktadır.

Yaşamı boyunca, hastalığında bile; bir Aydınlanmacı olarak; akılcılığı, düşünce özgürlüğünü, laikliği ve Cumhuriyetin kazanımlarını savunmuş ve korumaya çalışmıştır ve bu amaçla da Cumhuriyet karşıtları hakkında birçok suç duyurusunda bulunmuş ve dava açmıştır. Gaziantep yerel gazetelerinin, bir ikisi dışında, hepsine yazı verdi. Kimisi kapandığı için; kimisinde okuyucuların; yazılarını kaldıramayarak gazeteye baskı yapmaları üzerine ve kimisinden de hastalığı nedeniyle ayrılmak zorunda kaldı.

“S.S.S. (Sevenler-Soranlar-Sövenler)” ve “Yitmiş Bir Adam” adında iki basılı kitabı yanında 16 tane de fotokopi baskılı olmak üzere 18 kitabı vardır. Bunlar yanında 150'yi aşkın dosya ve klasörlerini, zaman buldukça, fotokopi baskı olarak hazırlamaya çalışmaktadır. Yaşamı boyunca kendisine yapılan bütün aşağılamalara, engellemelere, küfürlere ve tehditlere karşın yılmamış; vahye karşı akli, dine karşı bilimi, teokrasiye karşı laikliği, şeriata karşı cumhuriyeti, yaratılışçılığa karşı evrim teorisini, idealizme karşı materyalizmi, bireyciliğe karşı toplumculuğu savunmuştur ve savunmaktadır.